

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/4/2013
Identifikačné číslo spisu:	1206212436
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1206212436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Slovenskej republiky, za ktorú koná Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Špitálska 14, proti povinnému U. O. naposledy bývajúcemu v B., zastúpenému opatrovníčkou Janou Gavajdovou, tajomníčkou Okresného súdu Bratislava II, o vymoženie 49,79 Eur (1 500 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 37 Er 3282/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 9. februára 2012 sp.zn. 20 CoE 557/2010, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 9. februára 2012 sp.zn. 20 CoE 557/2010 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 9. novembra 2009 č.k. 37 Er 3282/2006-12
z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Oprávnená podala dňa 26. mája 2006 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. Vladimíra Usačeva návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 18. septembra 2006 vydal Okresný súd Bratislava II poverenie č. 5102 020718* pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 49,79 Eur (1 500 Sk), predstavujúcej pokutu uloženú povinnému za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v blokovom konaní na základe bloku na pokutu nezaplatenú na mieste, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. marca 2004 a vykonateľnosť 22. marca 2004. Ako orgán konajúci v mene oprávnenej bolo v návrhu označené Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, so sídlom v Bratislave na Špitálskej 14.

Súdny exekútor doručil dňa 17. januára 2008 Okresnému súdu Bratislava II návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. marca 2009 č.k. 37 Er 3282/2006-7 exekúciu zastavil z dôvodu uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty na vymoženie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase rozhodnutia (podľa ktorého rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok, o nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na ich zaplatenie). Toto rozhodnutie nadobudlo

právoplatnosť 24. júna 2009. Uznesením z 9. novembra 2009 č.k. 37 Er 3282/2006-12 zaviazal Okresný súd Bratislava II oprávneného uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 47,80 Eur do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia s odôvodnením, že počas exekúcie došlo k preklúzii práva oprávneného z exekučného titulu, teda oprávnený od začiatku exekučného konania znášal riziko neúspechu exekúcie v prípade uplynutia prekluzívnej doby spätéj s jeho právom na zaplatenie dlžnej sumy.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala oprávnená odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozhodol tak, že ho uznesením z 9. februára 2012 sp.zn. 20 CoE 557/2010 ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že exekútor v konaní vyvíjal exekučnú činnosť, a hoci táto bola v konečnom dôsledku neúspešná pre stratu účinnosti exekučného titulu, patrí mu za túto činnosť odmena, ktorú musí znášať oprávnený. Cieľom úpravy ustanovenia § 203 Exekučného poriadku je zabezpečiť právo exekútora na náhradu nevyhnutných trov exekúcie i v tých prípadoch, v ktorých možnosť uspokojenia na povinnom bola zmarená tým, že došlo k zániku práva oprávneného.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave mimoriadnym dovolaním z 29. januára 2013 napadol uvedené uznesenie Krajského súdu v Bratislave, ako i uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 9. novembra 2009 č.k. 37 Er 3282/2006-12. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas (pred uplynutím trojročnej prekluzívnej lehoty), preto neboli splnené podmienky pre uloženie povinnosti oprávnenej na úhradu trov exekúcie. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávanom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej povinnosti, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Ďalej konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. Uviedol, že riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene oprávnenej (§ 243e ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O.s.p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa v časti o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zvaží, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie citovanej výnimky. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského, ako aj okresného súdu o trovách exekúcie, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. sp.zn. 3 M Cdo 11/2009, 4 M Cdo 11/2008, 5 M Cdo 20/2011, 6 M Cdo 4/2010, 7 M Cdo 13/2011, 6 M Cdo 2/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu o trovách exekúcie podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 3 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.